

Rätt mängd stallgödsel till baljväxtgrönfodret i norra Sverige

Det har saknats underlag för rekommendationer rörande spridning av stallgödsel till baljväxtgrönfoder i norra Sverige. I detta projekt valde vi att studera ärt/havre eftersom grödan i utfodringsförsök har visat sig kunna minska behovet av kraftfoder. Det är också en vanlig omväxlingsgröda i norrländska vall-växtföljder.

Gödsling av ärt/havre med nötflytgödsel eller ammoniumnitrat utfördes åren 2015–2016 på Röbäcksdalen, Umeå. Den första säsongen dominerade ärtorna och varken mineralgödsel eller stallgödsel hade någon effekt på skördemängd eller kvalitet hos grönfodret. Den andra säsongen dominerade havren. Då ökade mängden grönfoder och även proteinhalten i havren vid 45–65 kg N/ha gödsling med ammoniumnitrat, men inte vid gödsling med flytgödsel. Att havren dominerade 2016 var kopplat till både bättre uppkomst av havren än året innan och ett lägre pH (5,3) i marken, vilket missgynnade ärtan och dess kvävefixering. Varken efter gödsling med ammoniumnitrat eller med nötflytgödsel fanns det någon högre halt av oorganiskt kväve i jorden på hösten jämfört med i den ogödslade kontrollen. Gödslingen gav alltså ingen ökad risk för kväveläckage på denna typ av jord.

På den näringsrika mo/mjälajord där försöket var placerat, med pH över 6, gav varken stallgödsel eller ammoniumnitrat någon effekt på skörden. För att få en proteinrik och stärkelserik grönfodergröda bör man eftersträva en hög andel ärt i blandningen.

Foto: Malin Barrlund

Läs mer

Palmborg, C., Carlsson, G., Willberg, S., Huss-Danell, K. 2019. Rätt mängd stallgödsel optimerar odling av baljväxtgrönfoder i norra Sverige. Institutionen för norrländsk jordbruksvetenskap, SLU. Rapport 2019:4. <https://pub.epsilon.slu.se/16183>

Willberg, S. 2018. Inverkan av ärt-havregrünfoder och rapsmjöl i vallbaserade foderstater på smältbarhet, våmjäsning och metanproduktion in vitro. Magisteravhandling, Agrikultur-forstvetenskapliga fakulteten, Helsingfors Univ. <https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/235822/Gradu%20Sara%20Willberg.pdf>

Regional jordbruksforskning för norra Sverige, RJN

Norra Sverige är ett av de nordligaste områden i världen där jordbruk bedrivs. Detta ger unika förutsättningar för produktion av livsmedel.

Generellt för norra Sverige gäller att mer än 90 % av den utnyttjade åkerarealen används till odling av vall och fodersäd. Skördarna härifrån bildar basen för den produktion av mjölk och kött som utgör ryggraden i det norrländska jordbruket.

Regional jordbruksforskning för norra Sverige (RJN) är ett FoU-program som funnits sedan år 1996. Under perioden 2021 -2023 ska forskningen inriktas på att

- utveckla bärkraftiga produktionssystem som leder till en ökad produktion och lönsamhet i det norrländska jordbruket. Forskningen ska ge underlag för en hållbar intensifiering av produktionen, med inriktning på produkter som motsvarar konsumenternas behov och önskemål.
- utveckla områdesspecifika produktionsmetoder för biobaserade råvaror som hållbart bidrar till livsmedelsförsörjningen, lokalt, regionalt, nationellt och globalt, att miljömålen uppfylls och som främjar cirkulära livsmedelssystem.
- ge förutsättningar för produktion av råvaror av hög kvalitet för livsmedelsindustri och annan biobaserad industri.
- utveckla robusta produktionssystem för att klara den pågående klimatförändringen, som förväntas ge större variationer i vädret under växtsäsongen och mellan olika år.
- öka samverkan mellan akademi och intressenter för skapande av mervärden inom jordbruket

Samarbetspartners

SLU, VH- och NJ fakulteterna
 Fodercentralen
 Hushållningssällskapet i Jämtlands, Norrbotten/Västerbottens och Västernorrlands län
 LRF, norra Sverige
 Lantmännen
 Länsförsäkringar i Jämtland, Norrbotten, Västerbotten och Västernorrland
 Norrmejerier
 Piteå kommun
 Region Norrbotten
 Swedbank

Stiftelsen Lantbruksforskning är medfinansier

Kontaktpersoner för RJN

Lars Ericson, Länsstyrelsen Västerbotten, lars.ericson@lansstyrelsen.se
 Margareta Emanuelson, SLU, margareta.emanuelson@slu.se

Mer information

Regional jordbruksforskning för norra Sverige, RJN
www.slu.se/rjn